യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണ+പ്രകരണം പൂർവാർധം)/സർഗം 59

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

ഏതാംൻ ദൃഷ്ടിമ-വഷ്ട+ഭ്യ രാഘ-വാ്ഘ-വിനാ-ശിനീമ് .
തിഷ്ഠ നിഃസ് സങ്ഗ-സംൻ ന്യാസ+ബ്ര+ഹ്മാർപണ-മയാ+ത്മകഃ .. 1

യസ്മിൻഥ്.സർവംയ് യതഃസ് സർവംയ്/
യഃസ് സർവം/ സർവ-ത+ശ്ച യഃ .
യ+ശ്ച സർവ-മയോ നി+ത്യ-മാ+ത്മാനംവ് വി+ദ്ധി തം പരമ് .. 2

ദൂര+സ്ഥമ+പ്യദൂ-ര+സ്ഥം സർവഗംൻ തത്-സ്ഥ-മേവ ച .
തത് സ്ഥഃസ് സ+ത്താ-മവാപ്/നോഷി തദേ-വാസ്യ+സ്ത/സംശയഃ .. 3

യത്-സംവേ+ദ്യ-വിനിർ/മു+ക്തം സംവ് വേദന-മനിർ/മിതമ് .
ചേ+ത്യ-മു+ക്തംഞ്ച് ചിദാ-ഭാസംൻ ത+ദ്വി+ദ്ധി പരമം പദമ് .. 4

സാ പരാ പരമാ കാഷ്ഠാ സാ ദൃശാംൻ ദൃഗനു+ത്തമാ .
സാ മഹിമ്നാംഞ്ച് ച മഹിമാ/ ഗുരൂണാം സാ തഥാ ഗുരുഃ .. 5

സ ആ+ത്മാ ത+ച്ച വി+ജ്ഞാനം/ സ ശൂ+ന്യം ബ്ര+ഹ്മ തത്പരമ് .
ത+ച്ഛ്രേയഃസ്/ സ ശിവഃശ്/ ശാന്തഃസ്/ സാ വി+ദ്യാ സാ പരാ+ സ്ഥിതിഃ .. 6

യോ്യ-മ+ന്ത+ശ്ചിതേ-രാ+ത്മാ സർവാനു-ഭവ-രൂപകഃ .
യ+ത്ര+ സ്വദ+ന്തേ സർവാണി+ സ്വാ+ത്മ+ദ്ര+വ്യാണി സ+ത്തയാ .. 7

സ ജഗ+ത്തില/തൈലാ+ത്മാ സ ജഗദ്/ഗൃഹ-ദീപകഃ .
സ ജഗത്/പാദ-പരസഃസ് സ-ജഗത്/പശു-പാലകഃ .. 8

സ ത+ന്തുർ/ഭൂത-മു+ക്താനാം പരി+പ്രോത-ഹൃദമ്/ബരഃ .
സ ഭൂത-മരിചൗ/ഘാനാം/ പരമാ തീ+ക്ഷ്ണതാ തഥാ .. 9

സ-പ/ദാർ/ഥേ പദാർ/ഥ+ത്വം സ ത+ത്ത്വംയ്/ യദനു+ത്തമമ് .
സ-സതോ വസ്-തുനഃസ് സ+ത്ത്വ-മസ+ത്ത്വംവ് വാ സതഃസ് സ്വതഃ .. 10

യഃസ്- സ്വ-വി+ത്തി-വിചി+ത്രേണ+ സ്വയ-മാത്-മൈവ ല+ഭ്യതേ .
സർവ ഏവ ജഗദ്/ഭാവാ അവി-ചാരേണ ചാരവഃ .. 11

അവി+ദ്യ-മാനാഃസ് സദ്-ഭാവാ വിചാര-വിശരാ-രവഃ .
അഹമാദൗ ജഗ+ജ്ജാലേ മി+ഥ്യാ+ഭ്രമ/ഭരാ+ത്മനി .. 12

കോ നു ഭൂ+ത്വാ്നു/ബധ്നാമി വൃ+ത്തിംങ്ങ് കഥ-മ-വാ-പ ധീഃ .
ആ+ദ്യ-മ+ധ്യാ+ന്ത-മാനാനി സംകല്പ/കലനാ+ന്യഹമ് .. 13

ബ്ര+ഹ്മാ-കാശ-മനാ+ദ്യന്തംങ്ങ് കേവേ-യ+ത്താ മമാ+ത്മനഃ .
ഇതി നി+ശ്ചയ-വാന+ന്തഃസ് സമ്യഗ്-വ്യവ+ഹൃതിർ-ബഹിഃ .. 14

ഉദയാ+സ്ത-മയോ+ന്മുക്ത+സ്ഥിതി-ര+ന്തഃസ് സ-സർ/വദാ .
നാസ്ത-മേതി-ന ചോദേതി മനഃസ് സമ-സമ+സ്ഥിതമ് .. 15

യ+സ്യ ഖ+സ്യേവ ശൂ+ന്യ+ത്വം സ മഹാത്-മേഹ ത+ദ്വപുഃ .
ഭാവാ+ദ്വൈത-പദാ-രൂഢഃസ് സുഷുപ്ത-പരയാ ധിയാ .. 16

വ്യവ-ഹാ+ര്യപി സംങ്ങ്-ക്ഷോഭംൻ നൈ+ത്യാ-ദർശ/നരോ യഥാ .
ആദർശ-പുരുഷ+സ്യേവ+ വ്യവഹാര-വതോ്ഽപി ച .. 17

ന യ+സ്യ ഹൃദയോ+ല്ലേഖോ മനാ-ഗപി-സ മു+ക്തി-ഭാക് .
അവി-ഭാഗ-മിവാ-ദർശേ ചി+ന്മണൗ/ പ്രതി-ബിമ്/ബതി .. 18

ചിതേഃഫ് പരമ-നൈർ/മ+ല്യാദ്-വ്യവഹാരോ യഥാ ഗതഃ .
ചി+ച്ചമത്/കൃതിരേ-വേയംഞ്ങ് ജഗ-ദി+ത്യവ-ഭാസതേ .. 19

നേഹാസ്-ത്യൈ+ക്യംൻ ന ച+ ദ്വിത്വം/ മമാ-ദേശോ്ഽപി ത+ന്മയഃ .
വാ+ച്യ-വാചക-ശി+ഷ്യേഹാ/ഗുരു-വാ+ക്യൈശ്-ചമത്-കൃതൈഃ .. 20

ആ+ത്മ-നാ-ത്മനി ശാ+ന്തൈവ ചി+ച്ചമത്/കുരുതേ ചിതി .
ചിത്/പ്രസ്-പ+ന്ദോ ഹി സംസാരസ്/തദസ്-പ+ന്ദഃഫ് പരം പദമ് .. 21

ചിത്-സ്പ+ന്ദ-ശമനേ-നേയം പരിശാ+മ്യതി സംസൃതിഃ .
മഹാ-ചി+ത്തേ നത്യേ്ർ/ഥൗ്ശ/ഭാവാ-യോ/ ഭാവനാ+ക്ഷയഃ .. 22

അസ+ന്നപി+ സ്വഭാവംൻ തത്-സംവിത്-സ്പ+ന്ദ ഉദാ-ഹൃതമ് .
ശൂന്യ+ത്വ-മജഡംയ് യ+ത്തത്/പര-മാഹു+ശ്ചിതേർ/വപുഃ .. 23

ത+ത്ത്വേന ഭാവനാ-യ+ത്താ സംസൃതിഃസ് സാനു-ഭൂയതേ .
അഭാ-വനാ-മാ+ത്ര-ലയാത്/-സാ-ച നിഃസ്-സാര-രൂപിണീ .. 24

കേവലംങ്ങ് കേവലീ-ഭാവാ+ത്ത+ദ്രൂപാ സൈവ ശി+ഷ്യതേ .
ചിത്-സ്പ+ന്ദ-മേവ സംസാര/ച+ക്ര+പ്രവ-ഹണംവ് വിദുഃ .. 25

മാതൃ-മാന+പ്ര/മേയാദി കടകാ-ദീവ ഹേമനി .
പൃഥ-ഗ+സ്തി-ന ച+ സ്പ+ന്ദശ്-ചിതേ+ര്യാ സംസൃതിർ/ഭവേത് .. 26

ചി-ത്തമേവ ചിതി+സ്പ+ന്ദസ്/തദ-ബോധോ ഹി സംസൃതിഃ .
അബോധ-മാ+ത്രേ ചിത്-സ്പന്ദഃഖ് കടക+ത്വ/മിവോ+ത്ഥിതമ് ..27

ബോധ-മാ+ത്ര-വിലീന്യേ്+സ്മിഞ്ങ്/ഹ്രു+ദ്ധാ ചി+ദ്രാമ ശി+ഷ്യതേ .
സ്വഭാവ-ബോധ-മാ+ത്രേണ+ ക്ഷീയതേ ഭോഗ-വാസനാ .. 28

ഭോഗാ-ഭാവന-മേവേഹ പരമംഞ്/ ജ്ഞ+ത്വ-ല+ക്ഷണമ് .
ഇതോ നാഭി-മതാഃസ് സർവേ+ ജ്ഞ+സ്യ ഭോഗാഃസ് സ്വഭാ-വതഃ .. 29

ഭവന്തി കോ്തി-തൃപ്തോ ഹി ദുര+ന്നംങ് കില വാഞ്ഛതി .
ഏത-ദേവ പരംവ് വി+ദ്ധി+ ജ്ഞ+ത്വ+സ്യാപര-ല+ക്ഷണമ് .. 30

സ്വഭാവേ-നൈവ ഭോഗാനാംയ് യത്-കിലാ-നഭി-വാഞ്ഛനമ് .
ചി+ത്തത്-സ്പ+ന്നൈവ സർവാ+ത്മ/രൂപി+ണ്യസ്/തീതി നി+ശ്ചയഃ .. 31

യോ്+ന്തഃഫ് പ്രരൂഢഃസ് സ്വ+ഭ്യാസോ+
ജ്ഞ+ത്വ/ശബ്ദേന സ+സ്മൃതഃ .
യോ ന ഭുങ്ക്തേ ഭു+ജ്യ-മാനാ/നപി ഭോഗാൻഥ്.സ ബുദ്ധിമാൻ .
ലോകാനു-രോധ-സി+ദ്ധ്യർഥം സ-ഹ+ന്തി ലഗുഡൈർ/നഭഃ .. 32

വിനാ കൃ+ത്രി-മയാ ബു+ദ്ധ്യാ/ ന സി+ദ്ധി-രവ-ഗ+മ്യതേ .. 33

ക്വചിദാ+ത്മാവ-ലോകേ ച+ സ്വാങ്ഗാവ/ദലനൈ-രപി .
ചി+ച്ചേ+ത്യംഞ് ചേ+ത്യ-കോടി+സ്ഥാ താവത്/പ+ശ്യതി വി+ഭ്രമമ് ..34

ഇദംയ് യാവദ-ബോധാ+ത്മാ+ സ്പ+ന്ദതേ+ സ്പ+ന്ദ-രൂപിണീ .
സമ്യഗ്/ബോധോദ-യോന്തഃസ് സ്യാത്/-സ്പ+ന്ദാസ്പ+ന്ദ-ദശാ+ക്രമഃ ..35

ക്വാപി യാതി ച സംശാ+ന്ത/ദീപ-വത്-സാഭിധാ-നകഃ .
ചിതഃഫ് പ്രശാ+ന്ത-രൂപായാ/ ദീപി-കായാഃസ് സ്വഭാവതഃ .. 36

സ്പന്ദാ+സ്പ+ന്ദ-മയീ നേഹ/ കഥൈ-വാസ്തി മനാ-ഗപി .
യദ+സ്പ+ന്ദ+സ്യ മരുതോ/ ന സ+ന്നാ-സ+ന്ന മ+ധ്യഗമ് .. 37

രൂപംൻ തദേ-വാസംവ് വി+ത്തി/+സ്പ+ന്ദായാഃഫ് പ്രശമംഞ് ചിതേഃ .
അഭി+ന്നഃസ് സ്യാ+ച്ചി-തഃസ് സ്പ+ന്ദഃശ്/ ശു+ദ്ധചിത്-സ്ഫാര-രൂപ-ധൃക് .. 38

ന ബ+ന്ധായ-ന മോ+ക്ഷായ+ സ്ഥിത ആ+ത്മനി കേവലമ് .
ചി+ച്ചേ+ന്നിരർഥ/സംവ് വി+ത്തി/നിർവാണേ ന-ച വി+ന്ദതേ .. 39

തദ്ബ+ന്ധ/മോ+ക്ഷ-പ+ക്ഷാ-ദേർ/നാമാ-പീഹ-ന വി+ദ്യതേ .
മോ+ക്ഷോ്സ്/ത്വിത്-യേവ ബോധോ്+ന്തഃഫ്
പൂർണതാ+ ക്ഷയ-കാരണമ് .. 40

സമാസ്/ത്വി+ത്യ-പി ബ+ന്ധസ്തേ+ ശ്രേയോ്സംവ് വേദനം പരമ് .
യദനാ-ഭാസ-മജഡംൻ ത+ദ്വി+ദ്ധി പരമം പദമ് .. 41

ചിതഃസ്-സ്വരൂപം സംസ്ഥാന/മചേ+ത്യോൻ-മുഖതാ+ത്മകമ് .
യഃസ് സംക+ല്പന-ശബ്ദാർഥ/രൂപഃസ് സ്പ+ന്ദോ മഹാ-ചിതഃ ... 42

ബ+ന്ധ-മോ+ക്ഷാദി/കാർഹോ്സൗ/ പ്രേ+ക്ഷ്യ-മാണഃഫ് പ്രണ+ശ്യതി .
പ്രേ+ക്ഷണാ-ദേവ സംശാ+ന്തേ+ ത്വഹം-ഭാവേ നിരാസ്-പദേ .. 43

ന-വിദ്മഃഖ് കേന കിംങ്ങ് ക+സ്യ ബ+ധ്യതേ വാഥ മു+ച്യതേ .
സംകല്പ ഏവ രചിതേ ബുധ+ശ്ചേദ-വിഭാഗ-വാൻ .. 44

തദ-സംകല്പ-മസ്പ+ന്ദം സർവംഞ്ച് ജാതമ-വാരിതമ് .
സ്പ+ന്ദേ സ്പ+ന്ദ-മയേ വാതേ ത+ന്മയ+ത്വാത്-സദാ ചിതാ .. 45

സംങ്ങ്+ക്ഷീണേ ന-ച സംസാരോ/ നിസ്പ+ന്ദേ ചി+ദ്ഘനേ+ സ്ഥിതേ .
ചി+ത്തേജ ഏവ ചിത്-സ്പ+ന്ദ ഇതി ബു-ദ്ധേ നിര+ന്തരമ് .. 46

വ്യതി-രി+ക്തശ്-ചിതഃസ് സ്പ+ന്ദോ ന കിംചി-ദവ-ശി+ഷ്യതേ .
അസ്മിൻ-ദൃ+ശ്യ-മയേ ദീർഘ/+സ്വപ്നേ+ സ്വപ്നാ+ന്തരംവ് വ്രജൻ .
ന+ ജ്ഞോ മോഹ-മുപാ-ദ+ത്തേ സർവ-ഗ+ത്വാഥ്.-സംവിദഃ .. 47

Meter മന്ദാ+ക്രാന്ത 17
യ+ത്രോ-ദേതി+ പ്രസഭ-മനിശം സർഗ-സംവി-ത്തി-സ+ത്താ
യസ്മി+ന്നേതേ സകല-കലനാ-കാര-പ+ങ്കാ ഗല+ന്തി .
ഉ+ദ്യ+ന്ത്യേതേ+ സ്വദന-സുഭഗംയ് യ+ത്ര സർവോപ-ലമ്ഭാ
*ധ്യാനേനൈ/വാ-ത-മ/വഗ-മയ+ പ്ര+ത്യ-ഗാ+ത്മാന-മ+ന്തഃ .. 48

ഇ+ത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാ-രാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോ-പായേഷു
നിർവാണ+പ്രകരണേ പൂർവാർധേ പ്രത്യ-ഗാ+ത്മാവ-ബോധോ/ നാമൈ+കോന
ഷഷ്ടി-തമഃസ് സർഗഃ ..59..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
26.11.2023